

N^{RO}: II 9.

GAZETA RZĄDOWA.

DZIEN 1. LISTOPADA, ROKU 1794.

SESSYA RADY NAYWYZZSZEY
NARODOWEY.

Dnia 28. Października.

Prezydencya Obywatela Michała Kocha-
nowskiego.

Obywatelka *Młodecka* w podanym memoriale, ofiarowała kaucyą za synem swoim, w areszcie pod zarzutem oycobójstwa zostającym, obowiązując się oraz za rekwizycyą oświadczyć go do sądu przytawić. W odpowiedzi na ten memoriał, oświadczyła Rada, iż w sprawach kryminalnych, kaucya miejsca nie ma. Lecz iak tylko o rozpoczęciu sądów kryminalnych *Sandomierskich* wiadomość powyższemu, natychmiast go, stosownie do poprzednich rezolucyów swoich, do tego sądu stawić nakaze.

Ob: *Orłowski* komendant xięstwa *Mazowieckiego* do noty swojej przyłączył kopią oświadczenia Obywatelów aptekarzy *Warszawskich*, chcących generalną dla lazaretów ustanowić aptekę, lecz na założenie iey 45,000. złt. żądających. Rada notę Ob: komendanta, wraz z przyłączonym oświadczeniem roztrząsnawszy i zważywszy, wydała zalecenie do wydziału skarbu, ażeby żadaną sumę z zastrzeżeniem zdania z niey rachunku, za kwitem Ob: *Orłowskiego* generała komendanta, wypłacić nakazał.

Temuż wydziałowi zaleciła Rada, ażeby dla wydziału potrzeb wojskowych

500,000. a na żołd wojska Lit: pod komendą generała *Giedroycza* zostającego, złt. 30,000. z kasy narodowej wydał.

Ponieważ z obrotów wojennych wynikała okoliczność zwłoki niecierpiącej, w załatwieniu których, opóźnienie uszerbekby obronie sprawy powszechney przynieść mogło, a w podobnych przypadkach wyniknąć może potrzeba N. Naczelnikowi afsygnowania prosto do kasy narodowej, a szczególnie na opłatę żołdu dla wojska, które stosownie do wypadających okoliczności, w różne strony bez zwłoki przeznaczone i użyte być musi, przeto Rada, nie chcąc, aby obrona powszechna w czymkolwiek spóźniona była, następujące dla wydziału skarbu przesiła urządzenie: że ile razy od N. Naczelnika z powodów wyżej wyrażonych odbierze afsygnacyą, natychmiast ją opłacić niezaniecha, a na następnęj zaraz sessyi, o takowey opłacie Radę uwiadomi.

Gdy przez rezolucyą swoją pod dniem 27. tego miesiąca, wyznaczyła Rada szczególne deputacye do cyrkulów, końcem powzięcia od municypalno-wojskowych rot wiadomości, czyli są ze swych komendantów kontente, lub ich odmiany żądają? a te rotę zajęte są fortyfikowaniem miasta, z których znaczna część ze skarbu narodowego zapłatę odbiera, przeto, ażeby i zamiar, który Rada w wydaniu rzeczoney rezolucyi,

miała, to jest wybór godnych zaufania komendantów, dla obywateli municypalno-wojskowych, przez nieprzytomność ich nie byłaby bionny, i obywatele poświęcający pracę swoje dla obrony powszechny, przez dopełnienie rzeczony uchwały, nie szkodowali w zyskiwaniu przeznaczony za ich pracę nadgrody, postanowiła Rada, ażeby obywatele pracujący około fortyfikacyi *Pragi* za ten czas, któryłożyć będą na wybór komendantów swoich, potrąconey zapłaty, nie mieli, owszem taką zyskać powinni, iak gdyby cały dzień przy okopach pracowali.

Ponieważ w rezolucyi swoiey pod dniem 27. tego miesiąca postanowiła Rada, że ci tylko mają być wolni od chodzenia na warty, którzy mieć będą zaświadczenia rządowe, dopełniając więc tej uchwały Rada wydała rezolucyą, że osoby obowiązkiem rządowem zajęte, od prezydujących w wydziałach, a obywatele municypalni od prezydenta miasta, zaświadczenia swoje zyskiwać powinni.

Starozakonni kupcy *Grodzieńscy* żądali należącey się jeszcze resztującey summy 13,947. zł: za towary na potrzeby wojenne przytawione; a na poparcie żądania swego, rezolucyę i afsygnacyę władz rządowych W. X. Litt. złożyli. Rada stołownie do opinii wydziału sprawiedliwości, żadaną summę rzeczonym kupcom z kasy narodowey wydać nakazała.

Wydział porządku przyniósł opinią na podaną przez dyrektoryum poczt generalnych w krajach Rzpltey notę, tak względem rewizyi listów, iakoteż względem opłaty zaległości ze skarbu iemu się należącey. Okoliczność pierwszą Rada do dalszego okazu odłożyła; a co się tyczy drugiej, oświadczyła, że podług przyjętych ogólnych prawideł, dawne zaległości, w terażniejszych trudnych czasach płacone być nie mają. Gdy jednak z podanych przełożeń widzi, iż dla komunikacyi w kraju utrzymanie poczty jest konieczne potrzebne, a ta utrzymać się nie może bez awansowania na ten koniec kosztu, dyrektoryum zaś nie jest

w staniełożenia potrzebnych na to summ, z tych powodów zaleciła wydziałowi skarbu, ażeby dla dyrektoryum poczt summę złt: 18.000. z obowiązkiem utrzymywania staey pocztowych, wydać nakazała.

W odpowiedzi na notę kommissyi ekonomiczney skarbu J. K. Mci, załatwiając oraz iey potrzeby, gdy dotąd, o wniesionych z dobr ekonomicznych krolewskich poborach, żadney dokładney wiadomości mieć niemożna, wydała zalecenie do wydziału skarbu, ażeby na przełożone pomienionej komissyi skarbu J. K. Mci potrzeby, summę złt: 100,000. z kasy narodowey awansował.

Nota deputacyi ratunkowey, w której też deputacya, o ciągłych i gorliwych pracach sekretarza swego obywatela *Balewicza* dała świadectwo, i oraz przełożyła, ażeby penja mu za czas przeszły zapłaconą, a na przyszłość oznaczoną była, odeślana do wydziału skarbu; memoriały zaś obywatela *Dulanowskiego*, *Życkiego*, *Chobrzyńskiego*, i *Huppe*, w materyach wojskowych podane, N. Naczelnikowi po rezolucyą oddane zostały.

Sessya solwowana na dzień następujący na godzinę 11. z rana.

ODEZWA

Obywatela *Tomasza Wawrzeckiego*, Nayszyjszego Naczelnika Siły Zbroyney Narodowey.

Do Obywatelów i Wojska.

Obywatele żołnierze! Męstwo wzniosło narody, rozszerzyło ich granice, Wolność dało w korzyści, i nieśmiertelną sławą okryło pamięć rycerzów. Słabość ducha, zagładziła imię narodów. — Zatarła ślady panowań, w niewolę uiażniła wolnych, i nayspoźniejszą hańbą, dusz podłych okryła plemię.

Polacy! tę prawdę, znajdziecie w dziejach ojców waszych, i w dziejach swoich. Moment! a już imienia *Polaka* być nie miało!.. moment! a już gdzieś po części po między niewolniki podzie-

leni, ginąc mieliśmy z rządu narodów. Wkrzesił Bóg z krwi naszej, krzywd naszych mściciela; powstał *Tadeusz Kościuszko*, a z jego iak tworczy ręki, powstał już prawie z niczego naród. Powstał! żył!... i świat cały nad jego nowym zadziwił się dziełem.

Polacy żołnierze! zniesieniem twórcy, nasz się niszczyć dzieło? więcej!... on żyje ieszcze, myż mamy umierać? czy na moment tylko ożywił w nas ducha, który chciał mieć nieśmiertelnym? Wiercie mi; niewola mu niebędzie przykra, gdy się dowie, że my wolnemi. Śmierć mu będzie miła, gdy się o życiu narodu zapewni. Nie żył on bowiem dla siebie, tylko dla oyczyzny, nie chciał bydź, tylko, by *Polacy* byli. Obywatele rycerze! kochamy oyczyznę, miła nam jest pamięć *Tadeusza Kościuszki*; podwóymy mężstwo i odwagę. Nieprzyjaciół, który nam odwieczne chciał wydrzeć granice i swobody, już także zmniejszy. Refsta, wściekłością samą i nakazem ślepym prowadzona, została nam do zwyciężenia. Tego oyczyzna, tego wasza sława, tego *Kościuszko*, tego ia jego następcą, od was się dopominam.

Nie was osłabiać w mężstwie, nie ostudzać w zapale nie może; jesteście zawsze *Polakami*. Ta wam sama oyczyzna, te granice i swobody oyców waszych do oswobodzenia zostały. A za wasze mężstwo i odwagę, że was ta sama chwała i nadgród czeka, którą dla was nieśmiertelny *Kościuszko* zapewnił, niesie świeże w uchwale swojej pod dniem 20. Października wydanej najwyższa Rada, rządowe zaręczenia. Pożanowione przez *Tadeusza Kościuszkę* pierścienie rycerskie, zapewniona dla mężnych część ziemi, z obfzernych dóbr narodowych, będzie waszym działem. Zaręczenie to wielkie, zaręczenie to rządowe, niesie wam wszystką chwałę i nadgródę. Pożostaie tylko rycerze, abyście wy przez odwagę i mężstwo, zaszczytów tych i nadgród godnemi się stali; abyście wy sami rządu nadziei, a za tym i jego obietnic

nie zawiedli. Do was należy, aby była *Polka*, wy *Polakami*. Wasz oręż ma zapewnić istność narodowi, a wam samym sławę i korzyść.

Dzielił *Rzym* niegdys pomiędzy żołnierzy swoich sławę i ziemię, bo żołnierz w prowadzał do *Rzymu* w tryumfie ukoronowane ięńce, i przyłączał nieograniczone ziemie zwyciężone, do ziemi swojej wolney.

Lecz na cöz mi przykłady *Rzymian*? mamy ie z naszych *Bolesławów*, *Batorych*, *Władysławów*. Jak daleko miecz nasz sięgał? Iżli nasze granice? nasza była ziemia i trony nieprzyjaciół *śladów*?

Obywatele rycerze! możeż bydź, żeby niedostatek mężstwa naszego pozbawiał nas wolności, żebyśmy tracili oyczyznę, podawali ją własnemi, że tak rzekę, rękami obcemu despotyzmowi? wyrzekali się praw wolnych i szczęśliwych, bo własnych, a przechodzili prawie dobrowolnie pod cudze ukazy i obyczaje? czy podobna, żebyśmy się sami i potomków naszych przeistaczali w *Niemców* i *Meşkalów*, gdyśmy *Polacy*? żebyśmy aż do języka nawet tracili wzytko, cokolwiek przez tyle wieków, było chwałą i szczęściem *Polaków*? została też dziś własna nasza ziemia łupem wściekłego nieprzyjaciela? oddamyż wściekłości żony i dzieci, a siebie samych niewoli? Miała nasze zrównaneż będą z losem *Izmajłowa*? To mówiąc do was obywatele i żołnierze, powiedziałem wzytko, co umyśl proſty i serce poczciwe powinno było wynurzyć. Nie potrzebuje nieść wam wykwintnych pobudek, śmiałością prawego obywatela was zapytuję: Nieadaż odporu *Polak* rycerz ślepemu niewolnikowi? Co do mnie za was i z wami ide, stanę z wami śmiało na tey ziemi, którey już część rycerze jest wam przeznaczona; za was i z wami stanę w obronie tey wolności, do której *Polak* jest stworzony. Będę pełnił własną powinność, i spodziewam się, że iej ofobiście dopełnie.

Kończę naygorętszym życzeniem, aby moimi i waszym hasłem było, hasło *Tadeusza Kościuszki*: *żyć, lub umrzeć wolnym*. Dnia 30. Października 1794. R.

Rezolucya Rady Naywyższej, względem ogłoszenia wolności pieczenia chleba i rzezi dla wszystkich obywatelów.

RADA NAYWYŻSZA NARODOWA

Zaleca magistratowi miasta wolnego *Warszawy*, ażeby zaraz po odebraniu niniejszej rezolucyi ogłosić kazał wolność pieczenia i rzezi, dla wszystkich obywatelów, tudzież przedawania chleba i mięsa, nie drożey, iak ceną przez magistrat ustanowioną. Ktokolwiek zaś, tak za mięso, chleb, iako za wszelkie towary i trunki biletów skarbowych brać nie zechce, natychmiast, według wskazanych prawideł, do sądu kryminalnego oddany być ma. Z tego powodu Rada podatek konsumpcyjny od rzezi, i opłatę od niego ustanowioną na miesiąc ieden, to jest: od pierwszego do ostatniego dnia Listopada zawiesza, a wydział skarbu należytości od rzeźników, z mocy kontraktu z niemi zawartego skarbowi winney, za miesiąc Listopad pretendować nie będzie. Zaczyn rzeźnicy i piekarze ustawać niepowinni w swoim rzemiośle, pod odpowiedzialnością w sądach kryminalnych. Czego ścisły dozór magistratowi poleca, i tę rezolucyą natychmiast przy trąbie ogłoszoną, i po rogach ulic przyklepioną mieć chce.

Dan w *Warszawie* na sefsyi Rady, dnia 30. miesiąca Października, 1794. roku.

Michał Kochanowski prezydujący.

T. Czech Rady N. N. Sekr.

Obwieszczenie Magistratu miasta Warszawy, do powyższej rezolucyi Rady N. N. stosowne.

Na mocy rezolucyi Rady N. narodowej w dniu dzisiejszym zapadłej i z zlecenia s. b. i. t. rezolucyą uczynionego, ogłoszenia niezłotocznego wolnicy pieczenia chleba i rzezi bydła, tudzież przedawania chleba i mięsa dla wszystkich

obywatelów z odstąpieniem podatku konsumpcyjnego od rzezi bydła, na miesiąc następujący Listopad, którey słowa są następujące: = *Rada Naywyższa Narodowa &c.* = (*Rezolucya ta Rady, wyżej umieszczona.*)

I takową rezolucyą, oraz zalecenie dopełniając, wolnicę na rzeź bydła, i pieczenia chleba, niemniej sprzedaż chleba i mięsa dla wszystkich obywatelów ogólną ogłasza; lecz oraz obywatelom mięso i chleb wyprzedawać chcącym zachowanie tacy ustanowionej, iak najsurowiej zaleca; branie także biletów skarbowych za mięso, chleb i wszelkie inne produkta, towary i trunki pod karami ustanowionemi przykazuje. Co żeby iak najsćisley zachowane było, bacznąsć tego obywatelom, woytom, intendantom i dozorcóm pod odpowiedzialnością ofobistą zaleca.

Dan na sefsyi magistratu, dnia 30. miesiąca Października 1794. roku.

J. Lukaszewicz vice Prezydent M. W.

D. Borakowski M. M. W. W. Pis.

Obwieszczenie od Administracyi do pożyczki.

Administracya pożyczki narodowej na mocy rezolucyi Rady N. Nar. pod dniem 27. Września 1794. roku zapadłej, ustanowiona, donosi publiczności: iż sefsye swoje rozpoczęła w pałacu Rzpłtey Prymasowskiem zwanym, pod Nr. 23. i 24. Obwieszcza oraz wszystkich chcących pożyczki ze skarbu narodowego otrzymać, aby się z żadaniami swemi, dopełniwszy wszelkie warunki w powyższej rezolucyi Rady N. N. dla pożyczających ustanowione i przepisane; do obywatela *Wawrzence Grobickiego* sekretarza administracyi, w mieyscu wyżej oznaczonym o godzinie 9. z rana; a po południu o godzinie 2. udawali. Oddaleni zaś od *Warszawy*, żadania swe pocztą franco, one opłaćwszy, pod adresem administracyi pożyczki skarbu narodowego, przesyłać mają.

Dan w *Warszawie* na sefsyi administracyi pożyczki publiczney skarbu narodowego, dnia 30. Października 1794. R.

Bogusław Mirki prezydujący.
W. Grobicki.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

WIELKA BRYTANIA.

Z Londynu 30. Września.

Wyznaczona oddzielna kommisya do wysłuchania inkwizycji z więźniów w Tower osadzonych, wczoraj swą czynność rozpoczęła; składa się z 25. przysięgłych, prezyduie *Eyre*. Ten w zagaieniu sessyi wykladał prawo *Edwarda III.* względem zdrajców oycyzny; za takich zaś uznaje prawo tych, którzyby się śmieli targnąć na życie króla, lub knować zamachy na obalenie konstytucyi rządowej. Jż ten był zamiysł odkrytego spisku, mający pozor reformy parlamentu, z papierów zabranych dowodził. Po czym sąd obowiązany naprzód rozpoznać, czyli zażkarżenia mają być przyjęte, lub nie? przystąpił do słuchania świadków, których zaraz przeciwko jednemu 31. stawiono.

Parlament, który był odroczony do dnia 4. Listopada, ostatnią proklamacyą królewską do dnia 27. tegoż miesiąca odłożony został. Mówią nawet, iż *Pitt* będzie przymuszony zwołać inny parlament. Potrzebuie on na kontynuacyą wojny przeciwko Francyi, podług ułożonego przezeń etatu, 42. millionów funtów szterlingów. Nie łatwo zapewne ten minister zebrać potrafi tak ogromną sumnę. Do czego między innymi projektami jest i ten, aby odtąd parlamentowi opłacali pocztę listową, którą zawsze mieli *franco*. *John Sinclair*, już drugą fzybę złota wynalazł. Podług iego kalkulacyi Anglia ma jeszcze pół pustych, i przeto nieużytecznych na 24,351,000. morgów, które gdyby uprawne zostały, dochody publiczne kilką millionami podwyższone być by mogły.

Niespokojności wewnętrzne, niepomysłne powodzenia tej kampanii przeciwko Francuzom, potrwożyły tu wszy.

skich umysły. Procenta znacznie spadły, a cena węglów dla niedostatku maytków, do ich transportu potrzebnych, bardzo w górę poszła. Dnia 29. Września *Skinner* obrany został *Lordem Maiorem*, czyli Prezydentem Londynu. Irlandzki parlament do dnia 5. Października jest odroczony. Od floty Admirala *Hove* 7. okrętów liniowych o 74ch armatach oddzielono, i przyłączono do kommandy *Caldwell*, który bierze z sobą 4. regimenta infanteryi, i ma z niemi popłynąć do Indyy zachodnich.

Wielu tu jest w tym mniemaniu, że Rzplta Francuzka i Hollenderska zawrą między sobą oddzielny traktat pokoju. Ministerium zaś nasze nieodstępnie bynajmniej przedsięwziętego zamiysłu, popierania całą siłą rozpoczętej wojny, równie iako i dwory Wiedeński i Berliński; które obiecuia sobie, że Imperatorowa Rossyjska do przyszłej kampanii dzielnie się także przyłoży.

Z Jamaiki i innych wysep zachodnio-Indyjskich smutną odbieramy wiadomość, że tam panuje zaraźliwa choroba, na którą najwięcej Europejczyków umiera. Obawiamy się więc, abyśmy nie stracili zyskanych w tej części świata zdobyczy, niemogąc tam dosyłać zdrowego ludu, dla niebezpieczeństwa zarazy. Najwięcej zaś mamy straty w ludziach okrętowych, tak dalece, iż na jednym okręcie *Scipio*, już 300. ludzi wymarło. Wszystkie przychodzące z Indyi zachodnich okręty, mają odtąd odbywać Kwarantane.

Poselstwo *Lorda Macartney* dwofity miało zamiar, to jest: aby Anglia mogła mieć stałe rezydującego w stolicy Chińskiej posła, konsula, lub agenta, i aby wolno było Anglikom mieć swą osadę, czyli faktoryą handlową. Ale podług prawideł rządu Chińskiego, każda nowość

poczytana jest za niebezpieczną dla kraju. Gdyby rzecz była przyszła do skutku, Jerzy *Staunton* byłby pozostał na poselstwie w Chinach z pensją roczną 12,000. funtów szterlingów. Lord *Macartney* otrzymał na koszt podróży 30,000. funtów szterli: Cesarz Chiński przez powracającego Lorda, posłał królowi drogi upominek, to jest: pieśń w sposobie poematu, którą sam Cesarz umyślnie ułożył i napisał. Zawarte to pismo zostało w skrzyneczce drewnianej bardzo szacownej dla swej starożytności, ponieważ już od 2,000. lat posiadają ją Cesarze Chińscy. W teyże skrzyneczce ofiarował królowi *Agatek* kamień, przez który Cesarz patrzeć zwykł, gdy z Mandarynem, lub jakim ministrem rozmawia. Byłoby to bowiem upodleniem jego najwyższej dostojności, gdyby własnemi oczyma na poddanych swych spoglądać miał.

S Z W E C Y A.

Z Sztokolmu dnia 23. Września.

Wyrok przeciwko spółnikom spisku *Armfeldta* sąd najwyższej instancyi potwierdził z tą odmianą: że *Armfeldt* imię ma być przybite na szubienicach po wszystkich miastach Szwedzkich; że *Aminoffowi* ma być prawa ręka ucięta, a *Rudensköld* i inni spółnicy prostrą śmiercią mają być skarani. Tenże wyrok przyniesiony pod approbacyą Xiążęcia Regenta ułagodzony został w ten sposób: 1.) *G. M. Armfeldt* powinien tracić majątek, życie i sławę; wyjęty w całym państwie Szwedzkim z pod opieki prawa, nietylko w Sztokolmie, ale i po wszystkich

miastach krajowych ma być na szubienicach przybita tablica, z napisem: *Gustaw Maurycy zdrajca swej oyczyzny, wyjęty z pod opieki prawa w całym Państwie Szwedzkim i krajach do niego należących*. Ponieważ, dodał książę, zbrodnia złoczyńcy niepowinna plamić jego imię, które noszą ludzie i obywatele poczciwi. 2.) Panna *Rudensköld* uwalnia się od kary śmierci, ale natomiast ma stać przez godzinę pod szubienicą, a potem w domu poprawy na całe życie osadzoną będzie. 3.) *Ekrenström* głowę straci, a wprzód w kunie żelaznej ma być przez godzinę na widok wystawiony. 4.) *Aminoff* zaprowadzony zostanie do fortecy *Karlsstein* na całe życie. 5.) *Mineur* i *Forster* do dalszej inkwizycyi będą siedzieć w fortecy *Malmoe* pod ścisłą strażą. 6.) Księgarz *la Source* cudzoziemiec uwolniony. 7.) Proces dalszy względem sekretarza stanów *Franka*, uchyla się, lecz urząd swój traci.

Eksekucya dekretu nastąpiła dnia 23: cały garnizon był pod bronią. Z *Aminoffa* zdjęte wprzód były ordery; tablicę z imieniem *Armfeldta*, na tymże placu, gdzie przed kilką laty w czasie ostatniej wojny imiona zdrajców były wystawione, przybito; asyściował regiment zwany *biały*, który swą exystencyą winien był *Armfeldtowi*. Panna *Rudensköld* wyprowadzona pod szubienicę zemdłała; kazał iey doktor podać wody, lecz szklan-ki w rękę utrzymać nie mogła.

Król Polski za generałem lieutenantem *Tollem* listownie się wstawił do Xiążęcia Regenta.

D O N I E S I E N I A.

Departament do odbierania ofiar i srebr kościelnych w Deputacyi administracyney w Wydziale Karbowym kommisji porządkowej xięstwa Mazowieckiego.

Uwiedomienia obywatelów i obywatelki, którzy przez gorliwość ku dobru oyczyzny chcą ofiarami swoieniu przyłożyć się na potrzeby woyska, aby z temi ofiarami dobrowolnemi, czyli to w złocie, srebrze, lub też gotowych pieniądzech, bądź miedzi, cynie, ołowiu, mosiądzu, żelazie, koszulach, płótnie, kożuchach, albo skurach na kożuchy, skórach wszelkich, wyprawnych, lub surowych, bótach, bądź też jakichkolwiek sprzętach, rzeczach, i efektach do sklepu na rogu Ratusza miasta starej Warszawy (gdzie wspomniane dobrowolne ofiary dawniej, i teraz, tudzież srebra kościelne z za Warszawy odbierają się,) udawać się racyli.